Medical Ethics: Alternative Medicine

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Defining "alternative medicine"

1. Chatam Sofer Yoreh Deah 45

והנסיון הוא עד נאמן יותר מכל הסברות הבנוייות על ראיות

Experience is a more honest witness than all of the theories founded upon proofs.

Is untested medicine legitimate?

2. R' Avraham Yitzchak Kook, Daat Kohen 140

ופשטם של דברי חז"ל (ב"ק פ"ה), ורפא ירפא מכאן שנתנה תורה רשות לרופא לרפאות, מורה כן, שעיקר הרפואה מצד חכמתה מסופקת היא, שאם הי' דבר ברור איך יעלה עה"ד שלא יהי' מחויב לרפאות, וכי אין עובר על לא תעמוד על דם ריעך על כל צרה שבאה עליו אפי' היא, שאם הי' דבר ברור איך יעלה עה"ד שלא יהי' מחויב לרפאות, וכי אין עובר על לא תעמוד על דבר ברור איך יעלה עה"ד שמים הוא (כדאי' כתובות ד' למד /ל") ומ"מ הרי אנו מצווים להצילו, ואין חשש רחמנא מחי וכו', וה"נ דכותה. The simple explanation of the words of the Sages, "'And he shall heal' – From this we see that the Torah permitted a doctor to heal," indicates that the knowledge involved in medicine is uncertain. Were it clear, how could anyone think there was no obligation to heal? Would one not be violating, 'Do not stand by the blood of another' for [not intervening to prevent] any trouble which befell a person, even trouble from Heaven! Even a lion is from heaven, and yet we are instructed to save people from lions and there is no concern of "G-d strikes; how may I heal?" So, too, in meical treatment.

3. R' Nachum Rabinovitz, Bishvilei haRefuah 3:117

אע"פ דמצינו דפקוח נפש דוחה שבת הוה אמינא דהיינו דוקא הצלת הטובע בנהר או שחיה או ליסטים רודפים אחריו, אבל הצלה בדרכי ריפוי אינו פיקוח נפש שהתירה התורה

We have seen that saving lives overrides Shabbat, but I'd have thought that this was limited to saving someone who was drowning in a river, or someone pursued by wild animals or bandits, but saving via medicine would not be the act of "saving lives" permitted by the Torah.

Is alternative medicine prohibited as "sorcery"?

4. Mishnah Shabbat 6:10

יוצאין בביצת החרגול ובשן שועל ובמסמר מן הצלוב משום רפואה דברי ר' מאיר וחכמים אומרים אף בחול אסור משום דרכי האמורי One may travel [on Shabbat] with a locust's egg, fox's tooth or a *tzaluv* person's nail, for medical purposes, per R' Meir. The sages said this is prohibited even during the week, due to Emorite practices.

5. Mishnah Yoma 8:6

מי שנשכו כלב שוטה אין מאכילין אותו מחצר כבד שלו ורבי מתיא בן חרש מתיר

We do not feed a person from the liver of a rabid dog which bit him. R' Matya ben Charash permits it.

6. Rambam, Commentary to Shabbat 6:10

וכן מדמים בעלי הסגולות שאם לוקחים מסמר מעץ הצלוב ותולים על מי שיש לו קדחת תמידית מועיל לו. והלכה כר' יוסי, לפי שהכלל אצלינו כל שיש בו משום רפואה אין בו משום דרכי האמורי, ולא עליו אמר הכתוב ולא תלכו בחקות הגוי וכו'

People who traffic in *segulot* imagine that if they would hang a nail from the tree of *tzlivah* on someone with chronic fever, it would help him. The law follows R' Yosi (R' Meir?), because our rule is that something medicinal is not subject to "Emorite ways", and the Torah did not say "Do not walk in the paths of the nations" regarding this.

7. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Shabbat 19:13

ויוצא בקליפת השום ובקליפת הבצל שעל המכה ובאגד שעל גבי המכה... ובביצת החרגול ובשן השועל ובמסמר הצלוב, ובכל דבר שתולין אותו משום רפואה והוא שיאמרו הרופאים שהוא מועיל

One may travel with garlic skin or onion skin on a wound or in a bandage on a wound... and with a locust egg or fox tooth or a *tzaluv* person's nail, or anything hanging on him for medicine, if doctors say it helps.

8. Rambam, Commentary to Yoma 8:6

וחכמים אומרים אין עוברין על מצוה אלא ברפוי בלבד שהוא דבר ברור שההגיון והנסיון הפשוט מחייבים אותו, אבל הריפוי בסגולות לא, לפי שענינם חלוש לא יחייבהו ההגיון, ונסיונו רחוק

The Sages say one may transgress only to heal in a clear way, such that logic and experience mandate it. One may not heal with *segulot*, because their nature is weak and its capabilities are not logically mandated, and they are untested.

9. Rambam, Guide of the Perplexed 3:37

ואמרו בפירוש כל שיש בו משום רפואה אין בו משום דרכי האמורי, רוצים בזה שכל מה שיגזרהו העיון הטבעי הוא מותר וזולתו אסור... ואל יקשה עליך מה שהתירו מהם במסמר הצלוב ושן השועל, כי הדברים ההם בזמן ההוא היו חושבים בהן שהוציא אותם הנסיון והיו משום רפואה... כי כל מה שנתאמת נסיונו באלו אע"פ שלא יגזרהו ההיקש הוא מותר לעשותו

They said explicitly that medicinal treatments are not subject to "Emorite ways", meaning that anything mandated by natural studies is permitted, and anything else is prohibited... Do not be troubled by their permission of a *tzaluv*'s nail or a fox's tooth, for in their day they thought these were medical products of testing... Anything proven by testing may be practiced, even if logic does not dictate it.

10. Responsa of Radbaz 5:153

ויש לתרץ דעת הרב ז"ל דס"ל דרפואות הסגולות אינם רפואה כלל ואפי' ספק רפואה אין בהם לחלל בהם שבת באיסור תורה או לאכול דברים האסורים מן התורה

One could explain the master's view thus: *Segulah* medicines are not medicines at all, and lack even potential healing to justify violating biblical laws of Shabbat or eating biblically prohibited foods.

May a Jew rely on untested medicine?

11. Mishneh Berurah 328:6

ואם החולה בעצמו מתיירא שיעברו עליו את השבת כופין אותו ומדברים על לבו שהוא חסידות של שטות Should the patient fear that they will violate Shabbat for him, they should compel him and convince him, for this would be foolish piety.

12. R' Avraham Gombiner, Magen Avraham 328:6

Does a practitioner of alternative medicine have malpractice protection?

13. Talmud, Shevuot 26a

רב כהנא ורב אסי כי הוו קיימי מקמי דרב מר אמר שבועתא דהכי אמר רב ומר אמר שבועתא דהכי אמר רב כי אתו לקמיה דרב אמר כחד מינייהו אמר ליה אידך ואנא בשיקרא אישתבעי אמר ליה לבך אנסך

When Rav Kahana and Rav Asi were before Rav, one swore that Rav had said X and the other swore that Rav had said Y. They came to Rav, who confirmed the view of one of them. The other asked, "Am I guilty of swearing falsely?" He said, "Your heart forced you."

Can alternative medicine override kashrut and Shabbat?

14. Rashi to Yoma 83a

על כך שלו - ואף על פי שנוהגין הרופאים ברפואה זו אינה רפואה גמורה להתיר לו איסור בהמה טמאה על כך "We feed him of its liver" – Even though doctors do this, it is not a complete medicine such that we would permit non-kosher meat for it.

15. R' Menachem Mendel Schneerson, Tzemach Tzedek Orach Chaim 38

משום שאינו רפואה בדוקה ואיה"נ אילו הי׳ בדוקה גם שהוא ע"י סגולה שרי

Because it is not a tested treatment; were it tested, it would be permitted despite being segulah.

16. R' Avraham Gombiner, Magen Avraham 328:1

ועבי"ד ססי' קנ"ה דבעינן שתהא הרפוא' ידועה או ע"פ מומחה

See Yoreh Deah 155; we require a known medicine, or a medicine recommended by an expert.

17. Talmud, Yoma 83a

אמר רבי ינאי חולה אומר צריך ורופא אומר אינו צריך שומעין לחולה מאי טעמא +משלי יד+ לב יודע מרת נפשו פשיטא מהו דתימא רופא קים ליה טפי קא משמע לן

R' Yannai said: If a patient says he needs [food] and the doctor says he does not, we listen to the patient; Proverbs 14 says, "The heart knows the bitterness of its spirit." But this is obvious! I'd have thought we would say the doctor knows better.

18. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Avodah Zarah 11:11

מי שנשכו עקרב או נחש מותר ללחוש על מקום הנשיכה ואפילו בשבת כדי ליישב דעתו ולחזק לבו, אף על פי שאין הדבר מועיל כלום הואיל ומסוכן הוא התירו לו כדי שלא תטרף דעתו עליו

One may chant over the bite of a person who has been bitten by a scorpion or snake, even on Shabbat, to settle his mind and strengthen his heart, even though this does not help at all. He is dangerously ill, so they permitted this to keep his mind from being 'torn'.

19. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Shabbat 2:2

כללו של דבר שבת לגבי חולה שיש בו סכנה הרי הוא כחול לכל הדברים שהוא צריך להן.

The rule is that Shabbat is like a weekday for a dangerously ill patient, for all of his needs.

20. Shulchan Aruch Orach Chaim 330:1

יולדת היא כחולה שיש בו סכנה ומחללין עליה השבת לכל מה שצריכה... ומדליקין לה נר אפי' היא סומא A woman who is giving birth is like a dangerously ill patient, and we violate Shabbat for any of her needs... And we light a lamp for her, even if she is blind.